

เกษียณแล้วได้อะไรจากประกันสังคม

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

หมวด ๗ มาตรา ๗๖ - ๗๗ เบื้อง

โดย ปราณีย์ สุขศรี

ใช้เฉพาะในห้องสัมมนา วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

เวลา ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น

เกษียณอายุ = เลิกจ้าง

(พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐)

รับสิทธิตามเดิม ยกเว้น กรณีว่างงาน

ต้องเป็น ม. ๓๙ เท่านั้น

- อายุ ไม่เกิน ๖๕ ปี
- การคุ้มครอง... เป็นไปตามที่เลือก

สมัครเป็น ม.๔๐

๖๐

๕๕

ไม่มีสิทธิรับเงินว่างงาน

กลับเข้าเป็น ม.๓๓ ได้

รับสิทธิตามเดิม

๑. รับค่าชดเชย ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน... “นายจ้าง” จ่าย
๒. รับเงินสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ...
(ลูกจ้างสะสม + เงินของนายจ้าง)
๓. ได้รับเงินชราภาพ (บำเหน็จ/บำนาญ) จากกองทุนประกันสังคม
๔. สิทธิสมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ภายใน ๖ เดือน นับแต่เกษียณอายุ...
๕. สิทธิคุ้มครอง (ฟรี) ๖ เดือน นับแต่เกษียณอายุ จากกองทุนประกันสังคม ๔ กรณี คือ ประสบอันตราย เจ็บป่วย คลอดบุตร ตาย
๖. รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (รายเดือน) ...พรบ. ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี)
๗. ลูก/คู่สมรสมีสิทธิจากกรมบัญชีกลางผปต. (คนในครอบครัว) ต้องใช้สิทธิประกันสังคม ถ้าการรักษาไม่พอใช้สิทธิส่วนที่ขาดอยู่
- ผปต. เป็นข้าราชการด้วย (สิทธิข้าราชการ) เลือกใช้สิทธิได้ (ม. ๑๐ พรฎ. ๒๕๕๓)

สิทธิประกันสังคม มาตรา 40

จ่ายเงินสมทบ

70 บาท/เดือน

จ่ายเงินสมทบ

100 บาท/เดือน

จ่ายเงินสมทบ

300 บาท/เดือน

<p>ประสบอุบัติเหตุ / เจ็บป่วย</p> <p>300 บาท/วัน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้สูงสุด (ไม่เกิน 30 วัน/ปี)</p>	<p>ประสบอุบัติเหตุ / เจ็บป่วย</p> <p>300 บาท/วัน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้สูงสุด (ไม่เกิน 30 วัน/ปี)</p>	<p>ประสบอุบัติเหตุ / เจ็บป่วย</p> <p>300 บาท/วัน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้สูงสุด (ไม่เกิน 90 วัน/ปี)</p>
<p>ทุพพลภาพ</p> <p>500–1,000 บาท/เดือน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้ (ไม่เกิน 15 ปี)</p>	<p>ทุพพลภาพ</p> <p>500–1,000 บาท/เดือน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้ (ไม่เกิน 15 ปี)</p>	<p>ทุพพลภาพ</p> <p>500–1,000 บาท/เดือน</p> <p>รับเงินทดแทนการขาดรายได้ (ตลอดชีวิต)</p>
<p>เสียชีวิต</p> <p>25,000 บาท</p> <p>รับค่าทำศพ (รับเพิ่ม 8,000 บาท เมื่อจ่ายเงินสมทบครบ 60 เดือนก่อนเสียชีวิต)</p>	<p>เสียชีวิต</p> <p>25,000 บาท</p> <p>รับค่าทำศพ (รับเพิ่ม 8,000 บาท เมื่อจ่ายเงินสมทบครบ 60 เดือนก่อนเสียชีวิต)</p>	<p>เสียชีวิต</p> <p>50,000 บาท</p> <p>รับค่าทำศพ</p>
<p>ชราภาพ</p> <p>50 บาท/เดือน</p> <p>รับบำนาญชราภาพ (ออมเพิ่มได้ 1,000 บาท/เดือน)</p>	<p>ชราภาพ</p> <p>150 บาท/เดือน</p> <p>รับบำนาญชราภาพ จ่ายครบ 180 เดือน รับเพิ่ม 10,000 บาท (ออมเพิ่มได้ 1,000 บาท/เดือน)</p>	
		<p>สงเคราะห์บุตร</p> <p>200 บาท/คน/เดือน</p> <p>รับเงินสงเคราะห์บุตร (ครั้งละไม่เกิน 2 คน)</p>

เกษียณแล้วได้อะไรจากประกันสังคม

บทสรุป
เบื้องต้น

๑ ได้รับเงินชราภาพ (บำเหน็จ/บำนาญ) จากกองทุนประกันสังคม

ตามเงื่อนไข

๒ สิทธิสมัครเป็นผู้ประกันตน มาตรา ๓๙ ภายใน ๖ เดือน นับแต่เกษียณอายุ...

ไม่จำกัดอายุ

๓ สิทธิคุ้มครอง (ฟรี) ๖ เดือน นับแต่เกษียณอายุ จากกองทุนประกันสังคม ๔ กรณี
คือ ประสบอันตราย เจ็บป่วย คลอดบุตร ตาย

ไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ

๓ เรื่อง

จำนวนเงินชราภาพคำนวณจากอะไร

เงินบำเหน็จชราภาพ

จ่ายเงินสมทบไม่ครบ ๑๘๐ เดือน

เงินบำนาญชราภาพ

จ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ ๑๘๐ เดือน ขึ้นไป

- นายจ้าง
- ผู้ประกันตน

๑ ระยะเวลา

๒๕๓๓

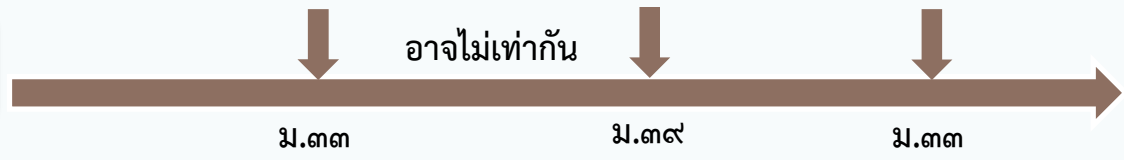
จุดเริ่มต้น ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ (๑ เดือน)

ธันวาคม ๒๕๖๖ = ๓๐๑ ด.
(๒๕ ปี ๑ เดือน)

๒

จำนวนเงินสมทบแต่ละเดือน

ตามกฎกระทรวง สูงสุด ๗๕๐ บาท
ร่างกฎกระทรวง.....๘๗๕ บาท

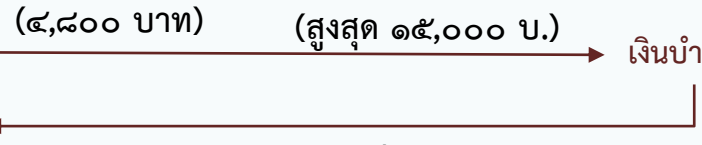
๘๓๒ บาท

เงินบำเหน็จ (รวมทุกเดือน)

๓

ฐานค่าจ้างที่นำมาคำนวณเงินสมทบ

(สูงสุด ๑๕,๐๐๐ บ.)
ร่างกฎกระทรวง.... ๑๗,๕๐๐ บ.
(ม.ค ๖๗ - ๖๙)

จำนวนจากค่าจ้างเฉลี่ยย้อนหลัง ๖๐ เดือน

สิทธิประโยชน์ “เงินชราภาพ” ได้รับเท่าไร

เงื่อนไข : ๒ เรื่อง (๑) อายุ ๕๕ ปี + (๒) ต้องไม่เป็นผู้ประกันตน

สิทธิเกิด

ไม่มีสิทธิเลือก

เงินออม

ต้องได้คืน

๑
บำเหน็จชราภาพ

เงื่อนไข : จ่ายเงินสมทบ ไม่ครบ ๑๘๐ เดือน
(ตั้งแต่ ๑ - ๑๗๙ เดือน)

๒
บำนาญชราภาพ

เงื่อนไข : จ่ายเงินสมทบ ครบ ๑๘๐ เดือน
หรือมากกว่า (ตั้งแต่ ๑๘๐ ขึ้นไป)

- คำนวณจากจำนวนเงินสมทบที่นำส่งแต่ละเดือน
- จ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ ๑ -๑๑ เดือน = เงินสมทบในส่วน ผต.
- จ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ ๑๒-๑๗๙ เดือน
= เงินสมทบในส่วน ผต.+ นายจ้าง + ผลประโยชน์ (ดอกเบี้ยย)

- ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบ (มาก...ได้มาก)
- ค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือน ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุด
(ฐานค่าจ้าง... ม.๓๙ ทำให้เงินบำนาญลดลง)
- อัตราการคำนวณ เป็นไปตามทฎกระทรวง (ตั้งต้น ๒๐%)

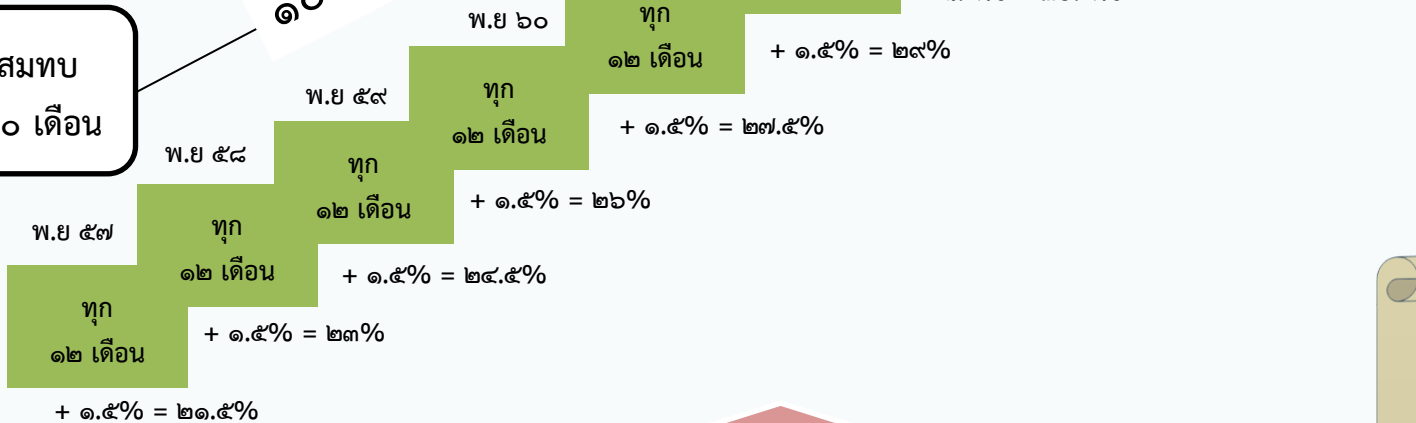
(สรุป : ฐานค่าจ้างเฉลี่ยน้อย + ระยะเวลาสั้น = บำนาญน้อย)

อัตรา..จะนำมาคำนวณเงินบำนาญ
ตามที่กฎหมายกำหนด

ขงทศุบป้งทงลขงทงท

๑๐ ปี ๑ เดือน = ๑๕%

ถ้าจ่ายเงินสมทบ
มากกว่า ๑๘๐ เดือน

ถ้าจ่ายเงินสมทบ
เท่ากับ ๑๘๐ เดือน
(๑๕ ปี)

อัตราตั้งต้น คือ ๒๐%...(จ่ายถึงเดือน พฤศจิกายน ๕๕๖)

+

ระยะเวลาการ
จ่ายเงินสมทบ
มากขึ้น
ถ้าครบ ๑๒ เดือน
บวกเพิ่มอีก
๑.๕%

ถ้าเกษียณ ธ.ค. ๖๖ = ๑๘๐ + ๑๒๑ = ๓๐๑ เดือน (๒๕ ปี ๑ เดือน)
รวมอัตราที่จะนำมาคำนวณเงินบำนาญ = ๒๐% + ๑๕% = ๓๕%
(นำมาคำนวณ ๓๐๐ เดือน)

แจก! สูตรคำนวณเงินบำนาญชราภาพ

▶ ได้เท่าไรลองคิดดู! ◀

เงินบำนาญ คือ เงินกรณีชราภาพที่ประกันสังคมจ่ายให้ผู้ประกันตนรายเดือนตลอดชีวิต ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพ 20% ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย และจะบวกเพิ่มอีก 1.5% ของระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุกๆ 12 เดือน !!

สูตรคำนวณ (กรณีจ่ายครบ 180 เดือน)

$$\frac{20 \times 15,000}{100} = 3,000$$

สูตรคำนวณ (กรณีเกิน 180 เดือน)

$$\frac{[20 + (1.5 \times \text{จำนวนปี})] \times 15,000}{100}$$

ตารางเช็คเงินสมทบเงินบำนาญ*

ระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ (ปี)	เงินบำนาญที่จะได้รับ	
	ร้อยละของค่าจ้าง 60 เดือนสุดท้าย (%)	จำนวนเงิน (บาท/เดือน)
▶ 15-20 ปี	20.00 - 27.50	3,000 - 4,125
▶ 21-25 ปี	29.00 - 35.00	4,350 - 5,250
▶ 26-30 ปี	36.50 - 42.50	5,475 - 6,375
▶ 31-35 ปี	44.00 - 50.00	6,600 - 7,500

เงื่อนไขการรับเงินบำนาญ

จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือน หรือ 15 ปีขึ้นไป
อายุครบ 55 ปี บริบูรณ์
สิ้นสุดการเป็นผู้ประกันตน

* ตัวอย่างการคำนวณจากเงินเดือนเฉลี่ยสูงสุด 15,000 บาท

สอบถาม
รายละเอียดเพิ่มเติม

สายด่วน
24 ชั่วโมง

1506

www.sso.go.th

สรุป เงินชราภาพ... จะได้รับจำนวนเท่าใด?
...จำนวน (โดยประมาณ) เองได้ !!

(๑) ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบ
กรณีชราภาพ กี่เดือน ?

เริ่มนับตั้งแต่ ...ผู้ประกันตนเป็นลูกจ้าง (ม.๓๓) และ
จ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพ (ธ.ค. ๒๕๔๑)

“สะสม” ได้

(๒) จำนวนเงินสมทบแต่ละเดือน
(บำเหน็จชราภาพ)

เฉพาะกรณีสงเคราะห์บุตรและกรณีชราภาพ
เป็นไปตามอัตราที่กฎหมายกำหนด
(แก้ไขหลายครั้ง)

(๓) ฐานค่าจ้างที่นำมาคำนวณเงินสมทบ

- จาก “ค่าจ้าง”
- ม.๓๓ = สูงสุด ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ม.๓๙ = ๔,๘๐๐ บาท (ถือเสมือนค่าจ้าง)

เงินบำนาญชราภาพ ... จำนวนจาก
ค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

อัตราเงินบำนาญ

ตัดสินใจ...ให้ดี...จะขอรับเงินบำนาญชราภาพ (ทันที) หรือไม่

(ณัฐ) ณัฐอนุรุท

ส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมต่อไป

ระยะเวลา นับใหม่
คุ้มครอง ๖ กรณี

กรณีจ่ายเงินสมทบไม่ครบ ๑๘๐ เดือน

๑

รับเงินบำเหน็จชราภาพ

รับเงินบำนาญชราภาพ

๒

สมัคร ม.๓๙

๓

คุ้มครอง ๖ เดือน

คุ้มครอง ๔ กรณี

คำแนะนำ

๓

ทางเลือก

- ๑ ขอรับเงินบำนาญ ...โดย**ไม่สมัคร**เป็นผู้ประกันตน มาตรา ๓๙
- ๒ ขอรับเงินบำนาญ ... **ก่อน**สมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙
- ๓ สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ...**ไม่**ขอรับเงินบำนาญ

การคำนวณเงินบำนาญชราภาพ

๑. เกษียณอายุ เดือนธันวาคม ๒๕๖๖ อายุ ๖๐ ปี (หรือ ๕๕ ปี)
๒. ฐานค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ๑๕,๐๐๐ บาท
๓. เริ่มจ่ายเงินสมทบกรณีชราภาพตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๔๑ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ รวมระยะเวลาในการจ่ายเงินสมทบ (สปส.) ๓๐๑ เดือน (๒๕ ปี ๑ เดือน) (ต้องรับเงินบำนาญชราภาพ)
๔. อัตราการคำนวณเงินชราภาพ ๓๕%

ตัวอย่าง

การคำนวณเงินบำนาญชราภาพ

การคำนวณเงินบำนาญ = อัตราการคำนวณ \times ค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบ

(๒๕ ปี)

๓๕

\times

๑๕,๐๐๐

๑๐๐

= ๕,๒๕๐ บาท /เดือน ตลอดชีวิต

จำนวนเงินบำนาญชราภาพ

ตัวอย่าง

เงินบำนาญ
๕, ๒๕๐ บาท /เดือน
ตลอดชีวิต

หลังเกษียณ...สุขใจ เมื่อตัดสินใจ...ดี

เป็น ผปต. ต่อ

พอแล้ว

๓

ทางเลือก

- ๑ ขอรับเงินบำนาญ ...โดย*ไม่สมัคร*เป็นผู้ประกันตน มาตรา ๓๙
- ๒ ขอรับเงินบำนาญ *ก่อน*สมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙
- ๓ สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ...ไม่ขอรับเงินบำนาญ

๓

ทางเลือก

๑

ขอรับเงินบำนาญ ...โดย*ไม่สมัคร*เป็นผู้ประกันตน มาตรา ๓๙

ประโยชน์ที่จะได้

และ

เรื่องที่จะไม่ได้

- ➔ ได้รับเงินบำนาญทุกเดือน (เช่น ตามตัวอย่าง = ๕,๒๕๐ บาท /เดือน ตลอดชีวิต)
- ➔ ได้รับความคุ้มครอง ๖ เดือนหลังเกษียณหลังจากนั้น...
รับค่ารักษาพยาบาล จาก สปสช. + ประกันสุขภาพเอกชน + รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- ➔ ถ้าตายก่อนรับเงินบำนาญ...ทายาทได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ
- ➔ ถ้าตายภายใน ๖ เดือน ...ทายาทได้รับเงินบำเหน็จ และ
ประโยชน์กรณีตาย (ค่าทำศพ เงินสงเคราะห์)
- ➔ ถ้าตายเดือนที่ ๗ - เดือนที่ ๖๐ ...ทายาทได้รับเงินบำเหน็จ....ตายหลังจากนั้น *ไม่ได้*

ตัวอย่าง

รับเงินบำนาญ
ธ.ค. ๒๕๖๖

ปีที่ ๑
๒๕๖๗

ปีที่ ๒
๒๕๖๘

ปีที่ ๓
๒๕๖๙

ปีที่ ๔
๒๕๗๐

ปีที่ ๕
๒๕๗๑

ภายใน ๕ ปี นับแต่รับบำนาญ

ตาย

ทายาท...รับเงินบำเหน็จ

ตายหลัง

๖๐ เดือน

ไม่ได้

ตาย..ก่อนได้รับเงินบำนาญ

เงินบำเหน็จ

เท่ากับ .. เงินบำนาญที่ได้รับเดือนสุดท้ายก่อนตาย

คูณ จำนวนเดือนที่เหลือจนครบ ๖๐ เดือน

(เช่น เงินบำนาญ ๕,๒๕๐ บาท/ด. รับเงินบำนาญ ๕ เดือน เหลือ ๕๕ เดือน

คูณ ๕,๒๕๐ = ๒๘๘,๗๕๐ บาท (เงินบำเหน็จ)

- (๑) เงินสมทบที่ *สมัคร* จ่ายสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ
- + (๒) เงินสมทบที่ *นายจ้างจ่าย* สมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ
- + (๓) ผลประโยชน์ตอบแทนตามประกาศ

๓

ทางเลือก

๒

ขอรับเงินบำนาญ ก่อนสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙

กฎกระทรวง ข้อ ๑๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประโยชน์ที่จะได้

และ

เรื่องที่จะไม่ได้

- ➔ ได้รับเงินบำนาญ (เช่น ตามตัวอย่าง = ๕,๒๕๐ บาท /เดือน) เฉพาะช่วงเดือนที่ยังไม่ได้สมัครเป็น ผปต. ม.๓๙
- ➔ ได้รับความคุ้มครอง ๖ เดือนแต่หลังจากสมัครเป็น ผปต. ม. ๓๙ ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมในฐานะเป็นผู้ประกันตนต่อไป
- ➔ เมื่อเป็น ผปต. ม. ๓๙ จะถูกงดจ่ายเงินบำนาญรายเดือน และต้องส่งเงินสมทบการเป็น ผปต. ม. ๓๙ ต่อไป
- ➔ ถ้าลาออกจากการเป็น ผปต. มาตรา ๓๙ จะได้รับเงินบำนาญ
- ◆ = เงินบำนาญเดิมที่ได้รับก่อนสมัครเป็น ผปต. ม. ๓๙ + เงินบำนาญที่ถูกคำนวณใหม่ในขณะที่เป็น ผปต. ม. ๓๙ โดยใช้ฐานค่าจ้างเดิม คือ ๑๕,๐๐๐ บาท (สมมติ ฐานค่าจ้างสูงสุด)
- ➔ ถ้าตาย...ระหว่างเป็นผู้ประกันตน
ทายาทได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ + ค่าทำศพ + เงินสงเคราะห์กรณีตาย

อัตราเพิ่ม ๑.๕ % ของทุก ๑๒ เดือนที่ส่งเงินสมทบ ม. ๓๙

ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคม ม.๓๙

(ฐานค่าจ้าง ๔,๘๐๐ บาท)

จ่ายเงินสมทบ ม. ๓๙

รับเงินบำนาญ

คุ้มครองต่อ ๖ เดือน

สมมติ : จ่ายเงินสมทบ ม.๓๙ ไปอีก จำนวน ๑๕ ปี (๑๘๐ งวด)

อัตรา คำนวณเงินบำนาญ ๒๒.๕%

ยื่นขอรับบำนาญ

รับเงินบำนาญรายเดือน

ด.๑ | ด.๒ | ด.๓ | ด.๔ | ด.๕ | ด.๖

คุ้มครอง ๔ กรณี ๖ เดือน

เงินบำนาญ = ๕,๒๕๐ บาท /เดือน ตลอดชีวิต (จ่ายเงินสมทบ ๒๕ ปี)

$$\frac{๒๒.๕ \times ๑๕,๐๐๐}{๑๐๐} = ๓,๓๗๕ \text{ บาท}$$

การคำนวณเงินชราภาพ
เข้าเกณฑ์ “การกลับเข้าเป็น
ผู้ประกันตน”
(กฎกระทรวงฯ ข้อ ๓)

ฐานค่าจ้างเดิม

$$(๓๕\%) + (๒๒.๕\%) = ๕๗.๕\%$$

จ่ายเงินสมทบ ๔๐ ปี = ๔๘๐ เดือน → ๕,๒๕๐ บาท + ๓,๓๗๕ บาท = ๘,๖๒๕ บาท (ขณะอายุ ๗๕ ปี)

กรณีตาย

เงินบำเหน็จ

ประโยชน์กรณีตาย

๑. ค่าทำศพ

๒. เงินสงเคราะห์แก่ทายาท

จากตัวอย่าง

จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ ธันวาคม ๒๕๔๑ - ธันวาคม ๒๕๖๖ (๒๕ ปี) รับเงินบำนาญ ๕,๒๕๐ บาท /เดือน และสมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙

กฎกระทรวงฯ ข้อ ๙

๓

ทางเลือก

๓

สมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ...ไม่ขอรับเงินบำนาญ

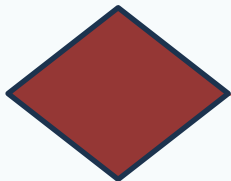
ประโยชน์ที่จะได้

และ

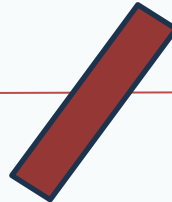
เรื่องที่จะไม่ได้

- ➔ ได้เป็นผู้ประกันตนที่ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมต่อไป (ยกเว้น ว่างาน)
- ➔ มีสิทธิเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ได้ตลอดไป (ไม่จำกัดอายุ)
- ➔ เมื่อเป็นผู้ประกันตน มาตรา ๓๙ ถือว่า ยังไม่มีสิทธิรับเงินชราภาพ
- ➔ ถ้าต่อมาลาออกจากการเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ
- ➔ กรณีรับเงินบำนาญชราภาพ จะคำนวณจากฐานค่าจ้างเฉลี่ย ย้อนหลัง ๖๐ เดือน ก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (มาตรา ๓๙ ฐานค่าจ้าง ๔,๘๐๐ บาท)

๑๕,๐๐๐ บาท

ม. ๓๓

๔,๘๐๐ บาท

ม.๓๙

บทสรุป : เปรียบเทียบ ๓ ทางเลือก

ภายใต้เงื่อนไข (สมมติฐาน)

- (๑) ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบก่อนเกษียณอายุ คือ ๓๐๐ งวด (๒๕ ปี) (ธันวาคม ๒๕๖๖) อัตราที่นำมาคำนวณเงินบำนาญ คือ ๓.๕%
- (๒) ระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบช่วงหลังเกษียณ คือ ๑๘๐ งวด (๑๕ ปี) ในฐานะเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ เพิ่ม ๒๒.๕%
- (๓) รวมระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบช่วงแรกและช่วงหลัง ๔๘๐ งวด (๔๐ ปี) อัตราที่นำมาคำนวณ คือ๕๗.๕%
- (๔) ฐานค่าจ้างเฉลี่ยสูงสุด (๑๕,๐๐๐ บาท /๔,๘๐๐ บาท)

๑

ทางเลือกที่ ๑ ผู้เกษียณรับเงินบำนาญ ๕,๒๕๐ บาท/ด ตลอดชีวิต และไม่สมัคร ม.๓๙

เมื่อไม่สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ได้รับความคุ้มครอง ๖ เดือน หลังเกษียณ แต่หลังจากนั้น ไม่ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมต่อไป...

๒

ทางเลือกที่ ๒ ผู้เกษียณรับเงินบำนาญ ๕,๒๕๐ บาท/เดือน และต่อมาสมัครเป็นผู้ประกันตน ม.๓๙

และจ่ายเงินสมทบผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ต่ออีก ๑๘๐ งวด (๑๕ ปี) ต่อมาความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง นำฐานค่าจ้างเดิมมาใช้คำนวณเงินบำนาญ (๑๕,๐๐๐ บ.) จะได้รับเงินบำนาญ ๘,๖๒๕ บาท/เดือน ตลอดชีวิต (เงินบำนาญเดิม รวมกับเงินบำนาญใหม่)

๓

ทางเลือกที่ ๓ ผู้เกษียณ ไม่ขอรับบำนาญ (๕,๒๕๐ บาท/ด) แต่สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙

จ่ายเงินสมทบต่ออีก ๑๘๐ งวด (๑๕ ปี) และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุด จะนำฐานค่าจ้างปัจจุบัน

ณ วันที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน ม. ๓๙ (๔,๘๐๐ บ.) คำนวณ จะได้รับเงินบำนาญ ๒,๗๖๐ บาท/เดือน ตลอดชีวิต

ทายาท/ผู้มีสิทธิรับเงินกรณีผู้ประกันตนตาย
มีหรือไม่?

ใส่ใจ
ถักนิต

กฎหมาย

ไม่มีทายาท /ผู้มีสิทธิ
ไม่มีสิทธิได้เงิน

พ่อ

แม่

ลูก

สามี
ภรรยา

ไม่จดทะเบียน
สมรส

พี่น้อง

ปู่ย่า
ตายาย

ลุง ป้า
น้า อา

หลาน

บุตรบุญ
ธรรม

คนที่รัก

ทายาทกรณีตาย

ค่าทำศพ

- ผู้มีสิทธิหลักคือผู้จัดการศพ
(ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพ)

ลำดับที่ ๑ บุคคลซึ่งผู้ประกันตน**ทำหนังสือระบุ**ให้เป็นผู้จัดการศพ
และได้เป็นผู้จัดการศพ

ลำดับที่ ๒ สามีหรือภริยา บิดาหรือมารดาหรือบุตรของผู้ประกันตน
ซึ่งมีหลักฐาน แสดงว่าเป็นผู้จัดการศพ

ลำดับที่ ๓ บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพ

เงินสงเคราะห์กรณีตาย

ลำดับที่ ๑ บุคคลซึ่งผู้ประกันตน**ทำหนังสือระบุ**
ให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์

ลำดับที่ ๒ กรณีที่ไม่มีลำดับ ๑ ให้เฉลี่ยจ่ายให้แก่สามี ภริยา
บิดา มารดา และบุตร (แท้จริง) ของผู้ประกันตน
ในจำนวนที่เท่ากัน

ทายาทรับเงินบำเหน็จ

- ลำดับที่ ๑ ..(๑) บุตร ยกเว้น **บุตรบุญธรรม**หรือบุตรซึ่งได้ยกให้
เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น (ได้รับ ๒ ส่วน
ถ้ามีบุตร ๓ คนได้รับ ๓ ส่วน)
- (๒) สามีหรือภริยา (ได้รับ ๑ ส่วน)
- (๓) บิดามารดาหรือบิดาหรือมารดา (ได้รับ ๑ ส่วน)
- (๔) บุคคลที่ผู้ประกันตน**ทำหนังสือระบุ**ไว้ให้เป็นผู้มี
สิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ (ได้รับ ๑ ส่วน)

- ได้รับทุกคนโดยเฉลี่ยตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด
- ถ้าไม่มีทายาทคนใดหรือตายไปก่อนแล้ว ให้นำมาแบ่งให้ทายาทที่มีชีวิตอยู่

- ลำดับที่ ๒..(๑) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- (๒) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดา
- (๓) ปู่ ย่า ตา ยาย
- (๔) ลุง ป้า น้า อา

- ทายาทลำดับใดมีจำนวนมากกว่าหนึ่งคนให้ได้รับส่วนแบ่งเท่ากัน
- ถ้ามีผู้มีสิทธิลำดับต้นจะตัดสิทธิผู้มีสิทธิลำดับหลัง

การทำหนังสือระบุผู้มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์แก่ทายาท
และเงินบำเหน็จชราภาพ..กรณีผู้ประกันตนตาย

พ.ย.ล.ศ.ร.ก.ว.ร.น.ก.อ.จ.ร.บ.จ.ม.บ.ข.ญ.ที่.ก.ร.จ.ล.บ.ร.ก.ร.ก.ร.ก.ร.ก.

ถ้าไม่มีทายาทหรือบุคคลที่มีสิทธิ
ตามที่กฎหมายกำหนด
“ต้องทำหนังสือระบุผู้มีสิทธิ”...

ลักษณะของหนังสือ :

ไม่มีรูปแบบ แต่ “มีข้อความครบถ้วน ถูกต้อง”

๑. วัน เดือน ปี ที่เขียน
๒. ชื่อผู้ประกันตนและผู้รับ เลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่
(สะกด วรรณยุกต์ การันต์)
๓. ระบุข้อความที่แสดงเจตนาให้มีสิทธิรับเงินสงเคราะห์แก่ทายาท
ตามกฎหมายประกันสังคม
๔. ลงลายมือชื่อ (เซ็นชื่อ หรือเขียนชื่อปกติ)

ปัญหา

๑. ลายมือชื่อปลอม
๒. ทายาทไม่รู้...ว่า มีหนังสือ
๓. รู้..นานเกินไป
๔. บิดา / บุตร/คู่สมรส ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
 ฯลฯ

ข้อสังเกต

การทำหนังสือ

- เขียนด้วยลายมือตนเอง
 - มีพยานหรือไม่ก็ได้
 - จำนวนหนังสือ ไม่กำหนด
(ผูกพันทุกฉบับ ถ้าไม่ยกเลิก)
- ดังนั้น ถ้าจะยกเลิกหนังสือฉบับใด ต้องระบุไว้อย่างชัดเจน

ตัวอย่าง ”พินัยกรรมฉบับประกันสังคม” (ฉบับของผู้บรรยาย)
“หนังสือแสดงเจตนาระบุชื่อผู้มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนตามกฎหมายประกันสังคม”

เขียนที่

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่ตามบัตรประชาชน

ขอแสดงเจตนาระบุบุคคลผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามกฎหมายประกันสังคม ดังนี้

1. เงินสงเคราะห์แก่ทายาท ตามมาตรา 73 (2) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้บุคคล
ดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิ

- นาย/นาง/นางสาว.....เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่

ที่อยู่ปัจจุบัน.....โทรศัพท์.....

2. เงินบำเหน็จชราภาพ ตามมาตรา 77 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้บุคคล
ดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิ

- นาย/นาง/นางสาว.....เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่

ที่อยู่ปัจจุบัน.....โทรศัพท์.....

จึงทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นไว้พร้อมทั้งได้ลงลายมือชื่อไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้แสดงเจตนา

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

(.....)

ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย

ชวนคิด

เมื่อครบกำหนดอายุ ๕๕ ปี

- ข้อเท็จจริง
๑. เป็นเด็กกำพร้า ...แต่มีผู้ใหญ่ใจดีรับเลี้ยงไว้จนโต
 ๒. ทำงานเลี้ยงชีพจนร่ำรวยมาก
 ๓. ไม่พบว่ามีญาติ พี่น้อง ลูกป้า น้าอา ปู่ย่า ตายาย
 ๔. จดทะเบียนสมรส กับ นางสาว หนึ่ง ...แต่แยกทางกันอยู่หลายปี *ไม่มีบุตร*
 ๕. ทำพินัยกรรม ยกทรัพย์สินที่เป็น “มรดก” ให้กับเด็กชาย ก. ซึ่งได้อุปการะเลี้ยงดูส่งเสียเล่าเรียนก่อนตาย
 ๖. ทำหนังสือระบุชื่อ นายสอง ซึ่งเป็นเพื่อนรักที่อาศัยอยู่ด้วยกัน ให้มีสิทธิรับเงิน สงเคราะห์กรณีตายและเงินชราภาพ

ผู้อุปการะเลี้ยงดู ... ยังมีชีวิตอยู่

นางสาวหนึ่ง

เด็กชาย ก.

นายสอง

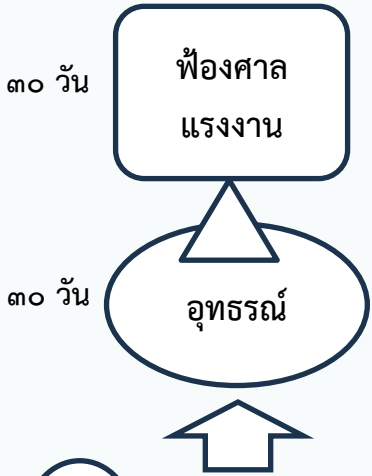
ใคร? มีสิทธิ

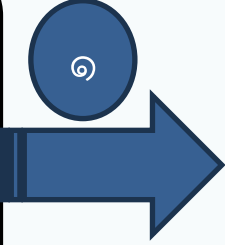
ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย

ชวนคิด

สำนักงานประกันสังคม

จนถึงแก่ความตาย...ผู้ประกันตน มี "บิดา...ตามความเป็นจริง" หรือ ผู้ประกันตน มี "บุตร...ตามความเป็นจริง" (ไม่ชอบด้วยกฎหมาย)

ยื่นคำขอรับ ประโยชน์ทดแทน

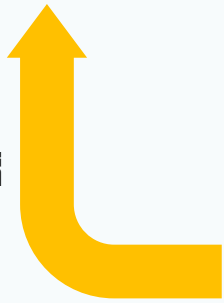
๒ เจ้าหน้าที่ปฏิเสธ เนื่องจาก "...ไม่ชอบด้วยกฎหมาย"

ถือว่ามิชอบโต้แย้งหรือข้อขัดข้อง (ฎีกา พ. ๑๒๗๑/๒๕๕๕)

บิดา...บุตร ต้องทำอะไร

เพื่อให้ได้ รับเงินบำเหน็จชราภาพ

นำคำพิพากษา แจ้งต่อเจ้าหน้าที่

ยื่นคำร้องต่อศาล ขอให้คำพิพากษาว่าเป็น "บิดาโดยชอบด้วยกฎหมาย" หรือ "บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย"

มีสิทธิแล้ว ทำอย่างไร? จะได้รับประโยชน์

มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

- ยื่นแบบคำขอ...ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่มิสิทธิ
- ขอรับเงิน...ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้มารับเงิน
- วรรคสอง : ให้มีสิทธิขอขยายเวลาการยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน
ตั้งนั้น “ต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็น” ที่ไม่อาจยื่นภายในกำหนดเวลา

ดุลพินิจของ
เจ้าหน้าที่

ความไม่รู้...ถือเป็นเหตุจำเป็น หรือไม่?

..”ไม่ทราบว่าจะต้องยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาและสำนักงานประกันสังคมควรแจ้งให้ทราบ”

Like ความคิด

คำถาม ??? มากมาย

- ★ ขอเลือกรับเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญได้หรือไม่
- ★ หลังเกษียณ...ควรส่งต่อประกันสังคม เพื่อรักษาพยาบาลโรงพยาบาลเดิม หรือใช้สิทธิประกันบัตรทองหรือสิทธิข้าราชการ ทางเลือกไหนดีกว่ากัน
- ★ เกษียณแล้ว...นายจ้างจ้างต่อ จะได้รับเงินชราภาพหรือไม่ (อายุ ?)
- ★ Early Retirement ก่อนอายุ ๕๕ ปี ได้เงินชราภาพหรือไม่
- ★ หลังเกษียณ ได้ยื่นสมัคร ม. ๓๙ จะได้รับเงินชราภาพในขณะที่เป็น ม.๓๙ หรือไม่
- ★ ถึงแก่ความตายระหว่างเป็นผู้ประกันตน หรือ ตายก่อนได้รับเงินชราภาพ หรือ ตายในระหว่างรับเงินบำนาญชราภาพ ทายาทจะได้รับเงินชราภาพหรือไม่
- ★ ถ้าในขณะที่ถึงแก่ความตาย ไม่มีลูก ไม่มีบิดามารดา ไม่มีสามี/ภรรยา ... แต่มีลูกบุญธรรม หรืออุปการะเลี้ยงดูหลาน จะมีสิทธิได้เงินชราภาพหรือไม่

ขอรับเงินชราภาพ < > สมัครเป็น ม.๓๙
ทางเลือก...ที่ดีที่สุด...คือ ?

“๓ ขอ” ขอเลือก ขอคืน ขอกู้เมื่อไหร่

ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ

๑. บำนาญชราภาพ
๒. บำเหน็จชราภาพ
๓. เงินบำนาญจ่ายล่วงหน้า

ขอเลือก : ผปต. จ่ายเงินสมทบ ๑๘๐ เดือน หรือมากกว่า มีสิทธิเลือกรับบำนาญ หรือบำเหน็จ ตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่อายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (ม.๗๗ ทวิ วรรคหนึ่ง)

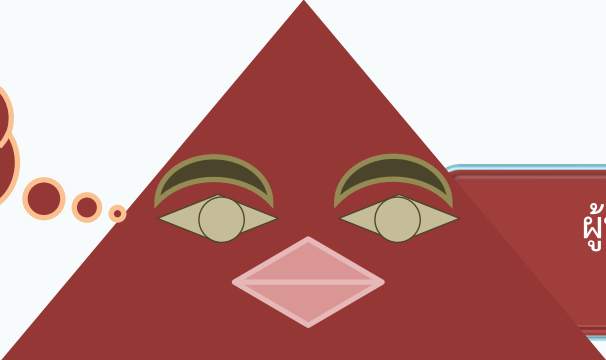
ขอคืน : ผปต. ที่ประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุอื่นใดที่กระทบต่อสถานะเศรษฐกิจ ขอรับเงินชราภาพได้บางส่วน ก่อนอายุครบ ๕๕ ปี หรือก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง (ม.๗๗ ทวิ วรรคสี่)

ขอกู้ : ขอนำเงินบางส่วนไปเป็นหลักประกันกับสถาบันการเงิน (ม.๗๗ ทวิ วรรคห้า)

เปลี่ยนวิธีการคำนวณเงินบำนาญชราภาพใหม่

ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา
ที่รัฐมนตรีกำหนด

สำคัญ
คือ ฐิติ

ผู้ประกันตน “ต้องรู้กฎหมาย ต้องรู้สิทธิ” ...
เพื่อรับประโยชน์ให้ถูกต้อง

➔ เมื่อมีสิทธิรับเงินชราภาพ ต้องยื่นคำขอรับเงินต่อสำนักงานประกันสังคม ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่มิสิทธิ

➔ จ่ายเงินสมทบครบเงื่อนไขเกิดสิทธิรับเงินบำนาญชราภาพ ...ต้องรับเงินบำนาญชราภาพ
➔ จ่ายเงินสมทบครบเงื่อนไขเกิดสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพ ...ต้องรับเงินบำเหน็จ } เลือกไม่ได้

➔ มีสิทธิรับบำนาญ ต้องตัดสินใจให้ดี...
จะขอรับเงินบำนาญเมื่อใด { (๑) ขอรับเงินบำนาญ โดยไม่สมัครเป็นผู้ประกันตน ม.๓๙
(๒) ขอรับเงินบำนาญ ก่อน สมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙
(๓) สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ โดยไม่ขอรับเงินบำนาญ

➔ ผู้ประกันตนต้องมีทายาท หรือ ผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดไว้ หากผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย.... กฎหมายเป็นใหญ่

➔ หากไม่พอใจคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ ขอให้ดำเนินการตามขั้นตอนและเวลาที่กฎหมายกำหนด { (๑) ยื่นอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่รับคำวินิจฉัย
(๒) ฟ้องศาลแรงงานภายใน ๓๐ วัน นับแต่รับคำวินิจฉัย

➔ ถ้าผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ต้องไม่ลืมนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม (๓๔๒ บาท) (เพราะจะขาดสิทธิ...ไม่มีใครเตือน)

➔ ผู้มีสิทธิรับเงินชราภาพ ไม่มีสิทธิรับเงินว่างงาน

คนที่ไม่มีสิทธิรับเงินชราภาพ (ลูกจ้างที่ “ว่างงาน”) ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงาน
ต้องรายงานตัวทุกเดือน และต้องไม่ปฏิเสธการทำงานหรือปฏิเสธการฝึกงาน

➔ ฐานค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณเงินบำนาญ ม.๓๓ และ ม. ๓๙ ไม่เท่ากัน.....ผล คือ เงินบำนาญมากน้อยต่างกัน

- (๑) จ่ายเงินสมทบ +
- (๒) ไม่เป็นผู้ประกันตน +
- (๓) อายุ ๕๕ ปี

- (๑) ไม่ใช่ทายาทตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะไม่ใช่สมรสของผู้ประกันตน
- (๒) ไม่มีทายาทตามกฎหมายประกันสังคม... จ่ายเงินให้คนอื่นไม่ได้

ขอขอบคุณ และ สวัสดี ค่ะ

คำตอบข้อจรรยา ๓ ประการ

(๑) มีเวลาสำคัญที่สุดเวลาเดียว คือ ปัจจุบัน

(๒) บุคคลที่สำคัญที่สุด คือ คนที่อยู่ต่อหน้าเรา/คนที่กำลังติดต่อ

(๓) ภารกิจที่สำคัญที่สุด คือ การที่ทำให้คนที่อยู่กับเราขณะนั้นๆ มีความสุข

จากหนังสือ ปาฏิหาริย์แห่งการตื่นอยู่เสมอ The Miracle of Being Awake

ดิช นัท ฮันท์ เขียน (กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘)

พระประชา ปสนนธมฺโม แปล

พิมพ์ครั้งที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ หน้า ๑๑๒